

บทเรียนที่

5

แหล่งเงินทุน

Basic Business

สาระการเรียนรู้

- 1 แหล่งเงินทุนสถาบัน
- 2 ความหมายและลักษณะของการลงทุน
- 3 การวางแผนทางการเงิน
- 4 ข้อพึงระวังในการดำเนินการทางการเงิน
- 5 การจัดการเงินสดและการจัดการสินทรัพย์สภาพคล่อง

Basic Business

จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1 อธิบายความหมาย ความสำคัญ และประเภทของแหล่งเงินทุนสถาบันได้ วิเคราะห์ลักษณะการลงทุนได้
- 2 วิเคราะห์ลักษณะการลงทุนและเปรียบเทียบข้อดี-ข้อจำกัดของแหล่งเงินทุนประเภทต่าง ๆ ได้
- 3 วางแผนทางการเงินและอธิบายข้อพึงระวังในการดำเนินการทางการเงินสำหรับธุรกิจได้
- 4 มีความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ของตนเองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม มีจรรยาบรรณ และคุณสมบัติของผู้ประกอบธุรกิจ

1.

แหล่งเงินทุนสถาบัน

1.1 ความหมายของเงินทุน

เงินทุน คือ ทรัพย์สินที่ใช้ดำเนินกิจการหรือการลงทุน เช่น เงินลงทุน (Investment Fund) เงินสด (Cash) เงินทุนหมุนเวียน (Working Capital) หรือทรัพย์สินรวมทั้งหมดของกิจการ (Total Assets) ทั้งนี้ เงินทุนสามารถจำแนกออกเป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่

- 1 เงินทุนระยะสั้น** ใช้สำหรับการดำเนินงานในระยะเวลาดำเนินการต่ำกว่า 1 ปี มักใช้เพื่อหมุนเวียนในกิจการ เช่น การซื้อวัตถุดิบ การจ่ายค่าจ้างพนักงาน หรือการชำระหนี้สินที่ครบกำหนด แหล่งเงินทุนระยะสั้น เช่น เครดิตการค้า เงินกู้ระยะสั้น จากธนาคาร วงเงินสินเชื่อหมุนเวียน ตราสารหนี้ระยะสั้น
- 2 เงินทุนระยะยาว** ใช้เพื่อการลงทุนหรือขยายธุรกิจในระยะเวลายาวนานกว่า 5 ปี มักใช้ในโครงการขนาดใหญ่ เช่น การก่อสร้างโรงงาน และการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ แหล่งเงินทุนระยะยาว เช่น หุ้นกู้ระยะยาว เงินกู้ระยะยาวจากธนาคาร และการร่วมลงทุนจากนักลงทุน

องค์กรธุรกิจสามารถจัดหาเงินทุนจากแหล่งที่มาต่าง ๆ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 แหล่งหลัก ดังนี้

- 1 แหล่งเงินทุนภายในองค์กร** ได้แก่ เงินทุนที่เกิดจากการลงทุนของเจ้าของกิจการเอง กำไรสะสม และค่าเสื่อมราคา ซึ่งเป็นแหล่งเงินทุนที่ไม่ต้องพึ่งพาภายนอก
- 2 แหล่งเงินทุนจากภายนอกองค์กร** ได้แก่ เงินทุนที่ได้จากการระดมทุน (เช่น การออกหุ้นหรือพันธบัตร) เงินกู้จากเจ้าหนี้ และเงินสนับสนุนจากภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชนมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินธุรกิจ โดยการให้ความช่วยเหลือในหลายด้าน เช่น การฝึกอบรม และการให้คำปรึกษาทางธุรกิจ การแนะนำเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การเงินและการลงทุน การส่งเสริมการสร้างเครือข่ายธุรกิจ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และสร้างพันธมิตรทางการค้า รวมถึงการให้ข้อมูลและบริการทางธุรกิจที่ช่วยเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน

1.2 สถาบันการเงินประเภทรับฝากเงิน

สถาบันการเงินประเภทรับฝากเงิน หมายถึง สถาบันที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการรับฝากเงินจากประชาชนหรือองค์กร และนำเงินฝากนั้นไปใช้ในการให้สินเชื่อหรือการลงทุนเพื่อสร้างรายได้ สามารถแบ่งออกเป็นประเภทหลัก ๆ ดังนี้

- **ธนาคารพาณิชย์ (Commercial Bank)** เป็นสถาบันการเงินหลักที่รับฝากเงินจากประชาชนและภาคธุรกิจ และนำเงินไปปล่อยสินเชื่อหรือให้บริการทางการเงินอื่น ๆ เช่น บริการโอนเงิน บัตรเครดิต และการลงทุน ตัวอย่างของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ (Bangkok Bank) ธนาคารกสิกรไทย (Kasikorn Bank) ธนาคารกรุงศรีอยุธยา (Bank of Ayudhya) ซึ่งเป็นสถาบันการเงินที่มีบทบาทสำคัญต่อการระดมทุนและจัดสรรทรัพยากรในระบบเศรษฐกิจ ทำหน้าที่ระดมเงินฝากจากผู้ฝากเงินเพื่อปล่อยสินเชื่อแก่ภาคครัวเรือนและภาคธุรกิจ โดยอยู่ภายใต้การควบคุมของเจ้าหน้าที่ทางการเงินของรัฐบาล คือ ธนาคารกลาง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ

ประเภทของธนาคารในประเทศไทย

- 1 ธนาคารพาณิชย์** ให้บริการรับฝากเงินปล่อยสินเชื่อ โอนเงิน แลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ เช่น ธนาคารกรุงเทพ กสิกรไทย ไทยพาณิชย์ กรุงไทย กรุงศรีอยุธยา ทหารไทยธนชาติ
- 2 ธนาคารเฉพาะกิจ** จัดตั้งโดยรัฐเพื่อสนับสนุนเศรษฐกิจ และสังคม เช่น ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

ธนาคารออมสิน

ธนาคาร
อาคารสงเคราะห์

ธนาคารเพื่อการเกษตรและ
สหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

ธนาคารกรุงเทพ

ธนาคารกสิกรไทย

ธนาคารกรุงไทย

ธนาคารไทยพาณิชย์

ธนาคารกรุงศรีอยุธยา

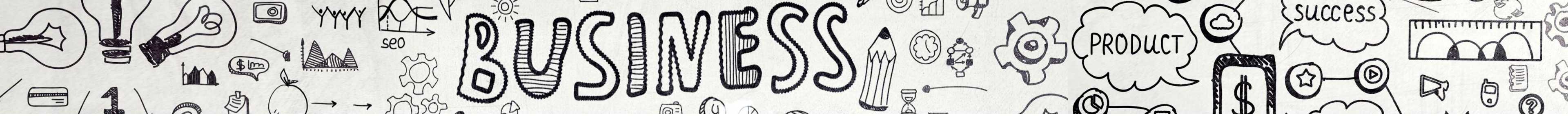

ธนาคารทหารไทยธนชาติ

- 3 ธนาคารกลาง** ควบคุมดูแลนโยบายการเงินของ ประเทศ เพื่อรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจ ได้แก่ ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.)

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.)

- **บริษัทประกันภัย** แบ่งได้ 2 ประเภท คือ

1. **บริษัทประกันชีวิต** ที่รับประกันต่อความสูญเสียชีวิตหรือความเสียหายต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคล โดยบริษัทสัญญาว่าจะจ่ายชดเชยให้ผู้เอาประกันเมื่อมีการเสียชีวิตและอาจมีความคุ้มครองอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น การประกันกรณีทุพพลภาพ การประกันกรณีสูญเสียชีวิตอวัยวะ การประกันสุขภาพ

2. **บริษัทประกันวินาศภัย** แบ่งได้ 4 ประเภท ได้แก่ การประกันอัคคีภัย การประกันรถยนต์ การประกันทางทะเล และขนส่ง และการประกันเบ็ดเตล็ด

- **กองทุนสำรองชีพ** เป็นกองทุนที่นายจ้างและลูกจ้างร่วมกันจัดตั้งขึ้น โดยลูกจ้างต้องส่งเงินสมทบเข้ากองทุนส่วนหนึ่ง และนายจ้างส่งเงินสมทบอีกส่วนหนึ่ง กล่าวได้ว่า กองทุนสำรองเลี้ยงชีพเป็นการให้สวัสดิการแก่ลูกจ้างรูปแบบหนึ่ง ซึ่งเงินกองทุนนี้จะถูกนำไปบริหารให้เกิดผลตอบแทนและนำมาเฉลี่ยให้กับสมาชิกกองทุนตามสัดส่วนที่แต่ละคนมีอยู่

- **บริษัทที่ให้สินเชื่อ** เป็นธุรกิจที่ไม่รับฝากเงินจากประชาชน แต่ให้กู้ยืมแก่ผู้ที่ต้องการเงินทุน เช่น บัตรเครดิต และสินเชื่อส่วนบุคคล
- **บริษัทบริหารสินทรัพย์** เป็นกลไกหนึ่งในการแก้ไขปัญหาสินทรัพย์ด้อยคุณภาพของสถาบันการเงิน ทำหน้าที่รับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพจากสถาบันการเงิน เพื่อนำมาบริหารจัดการและจำหน่ายต่อไป เพื่อให้สถาบันการเงินทำหน้าที่ปล่อยสินเชื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

- **บริษัทหลักทรัพย์** เป็นสถาบันการเงินที่ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทต่าง ๆ เช่น การเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ การค้าหลักทรัพย์ การจัดจำหน่ายหลักทรัพย์ การจัดการกองทุนรวม การจัดการกองทุนส่วนบุคคล

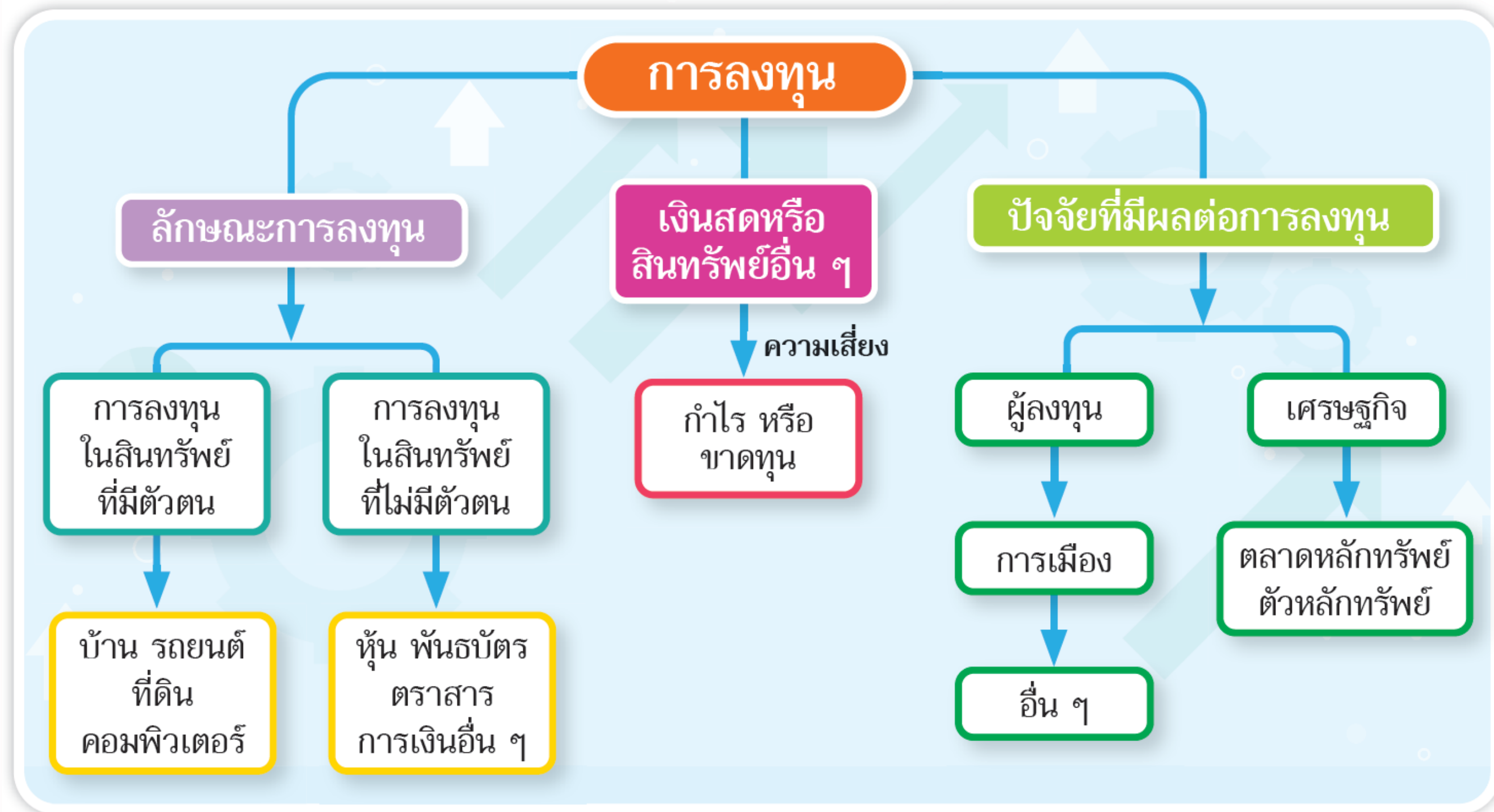

BUSINESS

2.

ความหมายและลักษณะของการลงทุน

การลงทุน หมายถึง การใช้ทรัพยากรในลักษณะต่าง ๆ โดยหวังจะได้รับผลตอบแทนกลับคืนมามากกว่าที่ลงทุนไปในอัตราที่พอใจภายใต้ความเสี่ยงที่เหมาะสม

ผลตอบแทนจากการลงทุน

การลงทุนมีความสัมพันธ์กับผลตอบแทน (Returns) และความเสี่ยง (Risks) สาเหตุของการลงทุนเนื่องจากคาดหวังว่าจะได้รับผลตอบแทนตามเงื่อนไขที่ตกลงกันไว้ แต่บางครั้งไม่เป็นไปตามที่คาดหมายจึงต้องอยู่ภายใต้ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น
ได้ผลตอบแทนจากการลงทุนมีหลายรูปแบบ ได้แก่

- 1 **รายได้ตามปกติ (Current Income)** ได้แก่ ดอกเบี้ย เงินปันผล ในกรณีที่บุคคลซื้อพันธบัตรหรือลงทุนในหุ้นต่าง ๆ ซึ่งเมื่อถึงกำหนดเวลาจะได้รับดอกเบี้ยหรือเงินปันผลตามที่ระบุไว้
- 2 **กำไรจากการซื้อขายหุ้น (Capital Gains)** ในกรณีหุ้นสามัญที่บุคคลลงทุนซื้อไว้ มีราคาสูงขึ้นเมื่อขายออกไปแล้วจะได้กำไร
- 3 **ค่าเช่า (Rent)** ในการลงทุนซื้อทรัพย์สิน เช่น ที่ดิน บ้าน คอนโดมิเนียมที่อยู่อาศัยอื่น ๆ เมื่อนำไปให้ผู้อื่นเช่าก็จะมีรายได้ค่าเช่า ซึ่งเป็นรายได้ที่กลับคืนมาสู่เจ้าของ

3.

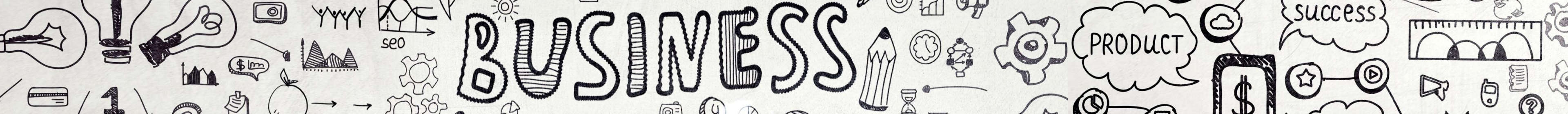
การวางแผนทางการเงิน

1 **ประเมินฐานะการเงิน** ก่อนที่จะทำแผนการเงินธุรกิจต้องเข้าใจสถานะทางการเงินของตนเองโดยการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินที่สำคัญ เช่น

1. **งบกำไรขาดทุน** เพื่อดูว่าธุรกิจมีกำไรหรือขาดทุน
2. **งบดุล** เพื่อดูสินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของธุรกิจ
3. **กระแสเงินสด** เพื่อดูว่าธุรกิจมีเงินสดเพียงพอสำหรับการดำเนินงานหรือไม่
4. **อัตราส่วนทางการเงิน** เช่น อัตราหมุนเวียนสินทรัพย์ อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน

การประเมินฐานะทางการเงินจะช่วยให้ธุรกิจทราบว่าอยู่ในสถานะที่ดีหรือมีปัญหาด้านการเงินซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการกำหนดแผนการเงินต่อไป

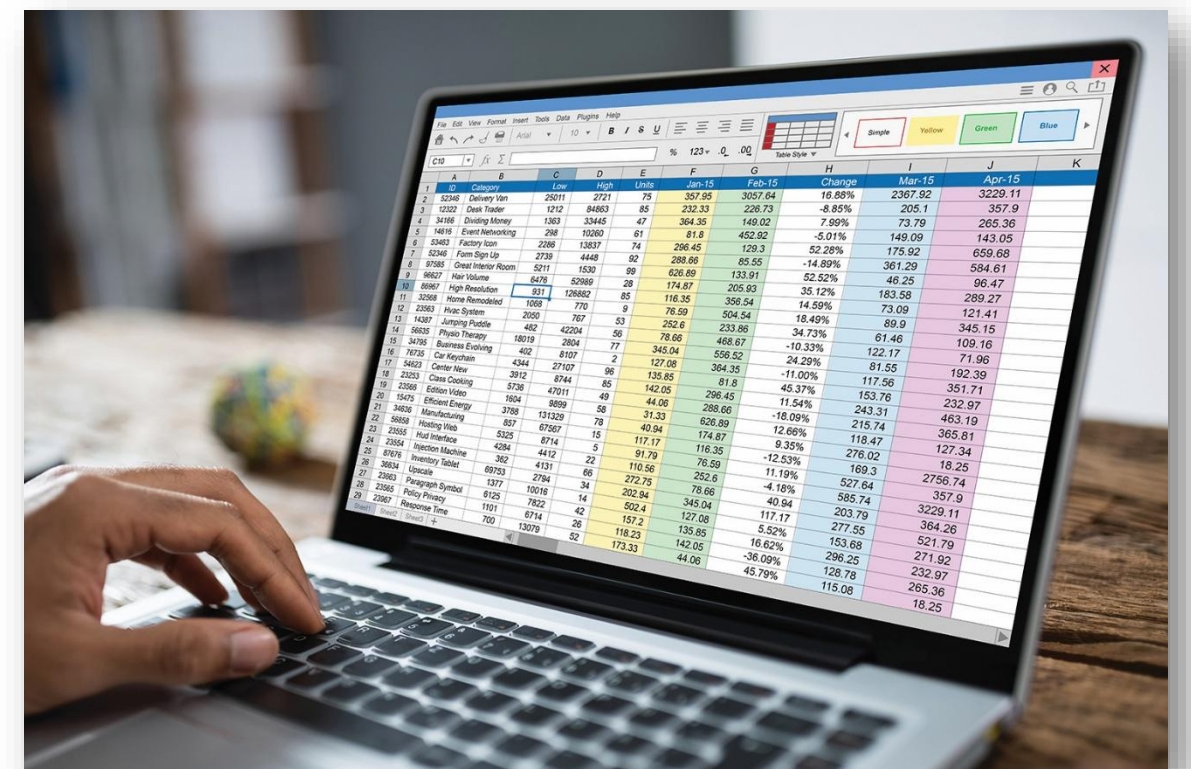

3 จัดทำแผนการเงิน เมื่อกำหนดเป้าหมายแล้ว ธุรกิจต้องจัดทำแผนการเงิน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยมีองค์ประกอบหลัก ดังนี้

- 1. การจัดสรรงบประมาณ** เช่น วางแผนรายรับ-รายจ่าย คำนวณต้นทุนที่จำเป็น จัดลำดับความสำคัญของค่าใช้จ่าย
- 2. การบริหารกระแสเงินสด** เช่น วางแผนรายรับ-รายจ่ายเงินให้สมดุล ลดรอบเวลาการเรียกเก็บเงินจากลูกค้าบริหารหนี้สินให้เหมาะสม
- 3. การหาแหล่งเงินทุน** ตัดสินใจเลือกแหล่งเงินทุนที่เหมาะสม (เงินกู้ หุ้น หรือกำไรสะสม) เปรียบเทียบต้นทุนและเงื่อนไขของแหล่งเงินทุนต่าง ๆ

4 การดำเนินการตามที่ได้วางไว้ หลังจากจัดทำแผนการเงินแล้ว ธุรกิจต้องนำแผนไปปฏิบัติจริงและคอยควบคุมการใช้จ่ายให้เป็นไปตามแผน หรือใช้เครื่องมือบริหารการเงินเช่น ซอฟต์แวร์บัญชี เพื่อช่วยติดตามและวิเคราะห์การเงิน

4.

ข้อพึงระวังในการดำเนินการทางการเงิน

- 1 การขาดการวางแผนทางการเงินที่ดี** หากไม่มีแผนการเงินที่ชัดเจน อาจทำให้ใช้จ่ายเกินตัวและขาดเงินทุนหมุนเวียน การขาดเป้าหมายทางการเงินที่แน่นอนทำให้ไม่สามารถวัดผลการดำเนินงานได้
- 2 บริหารกระแสเงินสดผิดพลาด** หากบริหารกระแสเงินสดไม่ดี อาจทำให้ธุรกิจไม่มีเงินพอสำหรับค่าใช้จ่ายประจำ ควรหลีกเลี่ยงการพึ่งพารายรับจากลูกค้าเพียงไม่กี่รายเพื่อลดความเสี่ยงจากการไม่ได้รับชำระเงิน
- 3 การกู้ยืมเงินที่มากเกินไป** ทำให้เกิดภาระหนี้สิน เป็นการเพิ่มภาระดอกเบี้ยและทำให้ธุรกิจขาดสภาพคล่อง ควรบริหารอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม

- 4 **ลงทุนโดยไม่คำนึงถึงความเสี่ยง** หากลงทุนโดยไม่วิเคราะห์ความเสี่ยง อาจทำให้ธุรกิจสูญเสียนเงินทุน ควรกระจายการลงทุนเพื่อลดความเสี่ยงจากการพึ่งพารายได้จากแหล่งเดียว
- 5 **ขาดการควบคุมต้นทุน** หากไม่มีการบริหารต้นทุนอย่างมีประสิทธิภาพ อาจทำให้ธุรกิจขาดทุนโดยไม่จำเป็น ควรตรวจสอบต้นทุนการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ และหาวิธีลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น
- 6 **การละเลยการตรวจสอบงบการเงิน** ธุรกิจควรตรวจสอบงบการเงินอย่างต่อเนื่อง เพื่อตรวจสอบสถานะทางการเงิน หากละเลยการตรวจสอบทางการเงินอาจทำให้มองข้ามปัญหาทางการเงินที่กำลังจะเกิดขึ้น
- 7 **การพึ่งพาแหล่งเงินทุนภายนอกมากเกินไป** การใช้เงินกู้มากเกินไปอาจทำให้ธุรกิจมีภาระดอกเบี้ยสูง ควรมีสสมดุลระหว่างการใช้งินทุนจากภายในและภายนอก
- 8 **ไม่เตรียมแผนรองรับสถานการณ์ฉุกเฉิน** ควรมีเงินสำรองเพื่อรองรับเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด เช่น วิกฤติเศรษฐกิจ หรือรายได้ลดลงอย่างกะทันหัน ควรมีแผนการเงินสำรองที่สามารถนำมาใช้ได้ทันที

5.

การจัดการเงินสดและการจัดการสินทรัพย์สภาพคล่อง

การบริหารเงินสดและสินทรัพย์สภาพคล่องเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ธุรกิจสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่น โดยต้องแน่ใจว่ามีเงินสดเพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายและสามารถแปลงสินทรัพย์เป็นเงินสดได้ง่ายเมื่อจำเป็น

การจัดการเงินสด เงินสดเป็นทรัพยากรที่สำคัญของธุรกิจ หากขาดเงินสดอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานแม้ว่าธุรกิจจะมีกำไร แต่ถ้าไม่มีเงินสดเพียงพอ ธุรกิจก็อาจล้มเหลวได้ จึงจำเป็นต้องมีการตรวจสอบให้แน่ใจว่าธุรกิจมีรายรับมากกว่ารายจ่าย และวางแผนงบประมาณเพื่อให้แน่ใจว่าเงินสดเพียงพอ

สินทรัพย์สภาพคล่อง หมายถึง สินทรัพย์ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย โดยไม่สูญเสียมูลค่า หรือสูญเสียมูลค่าน้อยที่สุด เช่น เงินฝากธนาคาร หลักทรัพย์ หรือสินค้าคงคลัง การมีสภาพคล่องทางการเงินที่เพียงพอจะช่วยให้สามารถรับมือกับค่าใช้จ่ายฉุกเฉินได้และไม่ต้องพึ่งพาการกู้ยืมที่มีต้นทุนสูง

การจัดการเงินสดและสินทรัพย์สภาพคล่องที่ดีจะช่วยให้ธุรกิจสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่นลดความเสี่ยงจากปัญหาทางการเงิน และมีความยืดหยุ่นในการปรับตัวต่อสถานการณ์ต่าง ๆ

